

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ»

Гаврилюк С.П.,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», м. Київ, Україна,*

e-mail: gavrilyuks@krok.edu.ua,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1001-4046>

Динамізм зовнішнього середовища та інтенсивність трансформацій у туристичній сфері вимагають від фахівців зі спеціальності «туризм» вмілого вирішення нових задач, зокрема з урахуванням обмеженості ресурсів, швидкої адаптації до нових викликів. Деякі компетентності і професійні навички фахівцям необхідно розвивати і вдосконалювати, щоб бути затребуваним протягом усієї кар'єри.

Метою дослідження є вивчення компетентностей фахівців зі спеціальності «туризм» відповідно до потреб сучасного ринку туристичних послуг.

Враховуючи досвід провідних країн світу з підготовки фахівців для галузі туризму розроблено Стратегію розвитку туризму і курортів в Україні до 2026 року, що включає заходи щодо удосконалення системи професійної підготовки фахівців сфери туризму. Так, Стратегією ініційовано комплексне дослідження ринку праці у сфері туризму з метою визначення потреби у фахівцях відповідного профілю, розроблення відповідних базових компетентностей фахівців та підготовки освітніх програм з професійного навчання у сфері туризму з урахуванням виявлених потреб [1].

Для якісного туристичного обслуговування необхідні професійні та компетентні кадри, які можуть оперативнo та ефективно реагувати як на зміни оточуючого середовища, так і на внутрішні трансформаційні процеси в туристичній організації. Покращення компетентностей фахівців у сфері туризму в Україні є квінтесенцією розвитку ринку туристичних послуг, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного туристичного продукту, збільшення потоків іноземних туристів, тому що потреби галузі постійно змінюються і сучасний ринок праці потребує таких компетентностей фахівців, як здатність самонавчатися; уміння співпрацювати в команді; креативно вирішувати проблеми і проявляти ентузіазм, а не чекати готових інструкцій; мати навички програмування, самоорганізації тощо.

Працівникам туристичної сфери важливо мати здібності до самонавчання, уміння самостійно засвоювати інформацію й ефективно її використовувати. Для цього потрібно виробити звичку до постійного набуття нових знань та професійного досвіду, відвідувати курси, вебінари чи тренінги, оскільки безперервне оновлення інформації вимагає постійного самовдосконалення для досягнення життєвого успіху.

Відкриття онлайн-турагенств, зростання числа віддалених співробітників у туристичній сфері підвищує також вимоги до самоорганізації фахівців з туризму. Щоб бути продуктивним у такому режимі, важливо приділяти увагу

плануванню і самоконтролю, вміти розподіляти завдання за значущістю, відокремлювати роботу від особистих справ, самостійно контролювати дедлайни, а робити це поза офісом набагато складніше. Отже, вміння організувати себе, щоб найповніше реалізувати свій творчий потенціал, набуває важливого значення.

Майбутньому фахівцю слід також вміти управляти власними емоціями, а також розбиратися в мотивах людей і передбачати поведінку інших, тобто мати гарний емоційний інтелект. Щоб працювати в команді і легше досягти своїх цілей у взаємодії з оточуючими, важливо добре розуміти інших людей, ефективно керувати своєю емоційною сферою,

У цифровому світі не можна прожити без уміння працювати з новими технологіями, не маючи навичок діджитал адаптації. Гаджети стають не лише інструментом розваг, а й інструментом пізнання і розвитку. На сьогоднішній день у зв'язку з карантинними заходами, введеними через загрозу поширення коронавірусної інфекції COVID-19, фахівці туристичної сфери повинні вміти проводити заходи (онлайн-тури, он-лайн екскурсії тощо) дистанційно. Навички елементарного програмування в найближчі роки можуть стати такими ж необхідними для людини, як уміння читати і писати.

Важливою конкурентною перевагою сучасного фахівця є креативність, що означає здатність нестандартно мислити і створювати нові шляхи вирішення проблем. Якщо машини можуть вирішувати тільки рутинні завдання, то людина здатна творчо мислити і нестандартно підходити до розв'язку задач.

В умовах надлишку інформації та встановлення онлайн-контактів з великою кількістю людей важливо ставити під сумнів інформацію, що надходить, відрізняти корисні контакти від некорисних, тобто оволодіти компетентністю критичного мислення для ухвалення ретельно обміркованих та незалежних рішень. Відсівати неважливе і концентруватися на завданні корисно при роботі на будь-якій посаді.

Роботодавці хочуть отримати швидкий результат, а не чекати, поки людина адаптується і звикне. Тому цінуються кандидати, які можуть швидко адаптуватися і з ентузіазмом взятися за вирішення завдань. Висока адаптивність та ентузіазм - це важливі компетенції в успішній кар'єрі.

Специфічними компетентностями працівника туристичної сфери є: знання іноземних мов; основ туризму, його світових, національних і регіональних особливостей; навички формування, просування і реалізації туристичного продукту; уміння використовувати туристичні ресурси у своїй професійній діяльності; обізнаність з сучасними туристичними інноваціями та трендами; здатність працювати в умовах невизначеності тощо.

В умовах сьогодення надання якісних туристичних послуг потребує залучення професійних кадрів, що володіють переліком необхідних компетентностей, адже саме від підготовленості працівників у великій мірі залежить, яким чином буде організований процес туристичного обслуговування і в кінцевому рахунку задоволеність споживачів якістю послуг. Формування стабільного і професійного кадрового потенціалу є запорукою сталого,

конструктивного та прогнозованого розвитку як туристичної організації, так і галузі в цілому.

Список використаних джерел:

1. *Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року: Розпорядження КМУ від 16.03.2017 р. № 168-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249826501>. (дата звернення: 02.02.2021).*
2. *Педагогіка туризму : навчальний посібник компетентності/за ред. проф. В.К. Федорченка. К. : «Слово», 2004. 296 с.*